ובתוס' קידושין דף מ"ח ד"ה דכ"ע ישנה לשכירות ז"ל ואף על גב דישנה לשכירות מתחלה ועד סוף מכל מקום אינה משתלמת אלא לבסוף כדאמרינן בפ' א"נ כשכיר שנה בשנה שבירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה האחרת עכ"ל. ומשמע מדברי תוס' דלמ"ד אין לשכירות אלא לבסוף ניחא דאין משתלמת אלא לסוף ולפי דברי אחי הנ"ל דבשכר חפץ דמחוייב לשלם תיכף השכירות ליומא ממכר וא"כ למ"ד אין לשכירות אלא לבסוף נמי צריכין אנו לטעמא דשכיר שנה בשנה:

מהו סוף השכירות בשכירות בתים וכלים

אלא דמה שסיים הרא"ש בתשובה הנז' ז"ל דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף והיינו כשמחזיר החפץ לכאורה חזרת הכלי לא בעינן אלא בפועל העושה כלי דשל בעה"ב ברשותו. אבל בשכירות חפץ לימים ונשלמו ימי השכירות מה לא יתחייב לשלם וכי בשביל דשל המשכיר ביד השוכר לא יתחייב לשלם:

שכר לזמן שאינו קצוב

ולכן נראה לענ"ד דהתם בנדון תשובת הרא"ש השכיר החפץ לזמן שיצטרך לו א"כ לעולם הוא שכור אצלו עד שעת חזרה דאפשר עדיין יצטרך לו וישתמש בו ולא נשלמו ימי השכירות אלא עד חזרת הכלי אבל שכרו לימים וכלו ימי השכירות ודאי ה"ל מלוה אע"ג דעדיין לא החזיר החפץ ובש"ע ח"מ סי' קכ"ו שם סעי' י"ח ג"כ כתב ראובן השכיר חפץ לשמעון בסך ידוע לזמן שיצטרך לו ע"ש ובזה הוא מהני מעמ"ש דעדיין לא כלו ימי השכירות וכמ"ש ואכתי צ"ע:

[מז] **כדי שלא להתבייש.** קידושין דף נ"ב האי גברא דקידש בפרזומה דשיכרא אתא מארי שיכרא אשכחי' ואמר לי' אמאי לא תיתב לה מהאי (חירפא) [חריפא] אתא לקמי' דרבא אמר להו לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה:

ניחותא דבעלים לאחר מעשה האם מהניא למפרע

וכתב הריטב"א ז"ל הקשו בתוס' ואפי' נימא בעלמא כלך אצל יפות דומיא דתרומה היכי מקדשה דהא אפי' גבי תרומה לא אמרו כלך אצל יפות אלא היכא דשויה שליח כדאוקמינא פ' אלו מציאות ואיכא למימר דמכל מקום כיון דשויא שליח התם לא שוי' שליח אלא לבינונית ולגבי יפות דתרם ליתי' לשליחותי' ומשום גילוי דעת דבעלים הוי תרומתו תרומה אלא דבגילוי דעת דהשתא לא סגי דגזירת הכתוב הוא דבעינן שליחות בתרומה כו' הלכך הכא גבי קידושין דלא בעינן שליחות ובזיכוי סגי לה אלו הוי אמרינן דכלך אצל יפות הוי גילוי דעתא דניחא לי' בהכי סגי כיון דהשתא איתנהו לקידושין ביד האשה בעין שלא נתאכלו זכה אידך בהו השתא ומקדש' בהו ואע"ג דמכאן ולהבא הוא זוכה עכ"ל. ויש לעיין בזה בפ"ק דמציעא בחזר ולקחה מבעלים הראשונים במתנה אי הוו כמכר ופליגי בה רב אחא ורבינא ובש"ע ח"מ סי' שע"ג פסק דהוי ספק וא"כ ה"נ כיון שקידשה בגזל אע"ג דהשתא ניחא לי' ליתן לזה במתנה היכי זוכה בו האשה כיון דמתנה לאו כמכר וה"ל של הגזלן:

ריצוי הבעלים יקנה לגזלן ולא למתקדשת

ניחותא דבעלים

ואפשר דהכא כיון דבעלים רוצים ליתן לשום קידושין אמרינן דיהבי לה לאשה לשום קידושין מקודשת מדין עבד כנעני ומוחל לה לשום קידושין שיהי' הקידושין קיימים דבלא"ה ליכא למימר דיהבי בעלים למקדש דבמה זוכה כיון שאין החפץ תחת ידו אלא ת"י האשה ולכן נראה דבעלים יהבי לאשה לשום קידושין ומדין עבד כנעני:

מועיל שו נותנים הקדושין מדין עבד כנעני

[מח] **קידשה בדבר שאין בעה"ב מקפיד.** כתב הב"ש ז"ל מקודשת מספק דשמא מכל מקום מקפיד וכ"כ ב"ח וט"ז ולא כפרישה שכ' הספק הוא שמא שוה פרוטה במקום אחר עכ"ל:

אם חייש שמא נתר הבעלים בגזל שו'

ובשו"ת רשב"ץ ח"א סי' כ"ג כתב ז"ל ועוד שהר"ב ז"ל לא אמר אלא בתמרה ואגוז שאין בו שו"פ ואין בו דין גזלן כיוצא בזה אין החבירי' מקפידים זה על זה ואעפ"י שאין בו שו"פ מקודשת היא מספק שמא ש"פ במדי אבל בדבר שיש בו שוה פרוטה יש בו דין גזל ואינה מקודשת כלל עכ"ל ומזה מבואר כדברי הפרישה דהספק שמא שו"פ במדי אך מ"ש בפרישה דיש בו שו"פ ודאי מקודשת ע"ש מבואר להיפך דיש בו שו"פ ודאי גזל הוא:

[מט] **שאין בעה"ב מקפיד.** כתב בשו"ת נודע ביהודא חלק אה"ע סי' נ"ח ז"ל ואמנם זאת אמונ' בטח שעכ"פ לא אמר הרמב"ם אלא בדבר שאין בעה"ב מקפיד נגד שום אדם בעולם אבל אם מקפיד עליו נגד שום אדם כמו שונאו וכיוצא אין שום אדם יכול לזכות בו שלא בפניו דזה ודאי סברה ברורה דלא עדיף סתמא דאינו מקפיד מדבר שהפקיר בפירוש והרי בדבר שהפקירו בפירוש אם לא הפקירו לכל אדם אינו הפקר כלל ואין שום אדם יכול לזכות בו שזהו מחלוקת ב"ש וב"ה כו' ואפי' בהפקירא לכל אדם חוץ מאדם אחד יש בו משום גזל לכל אדם וכמבואר במסכת ב"מ דף ל' בעובדא דר"י בר' יוסי דאמר לכ"ע אפקרינהו ולך לא אפקרינהו ופריך מי הוי הפקר כה"ג והתנן ב"ש אומרים כו' וכל עצמו שהפקיר ר' ישמעאל הי' כדי שלא יכשלו בגזל וכמבואר בתוס' שם ד"ה אפקרה והרי מוכח שאם הפקיר לכל העולם חוץ מאדם א' פרטי שוב יש בו משום גזל לכל העולם ואם זה הוא בהפקר ממש ק"ו דבר שאינו מפקירו בפירוש אלא שהדבר הוא מעצמו הפקר שאינו מקפיד עליו שאם מקפיד עליו נגד שום אדם פרטי שוב הוי גזל לכל העולם כו' ומעתה בנ"ד הא ודאי בעל החפץ נגד אינו יהודי ודאי יקפיד אם יקחו את שלו שלא מדעתו וא"כ לגבי ישראל הוי גזל גמור ואינה מקודשת כלל עכ"ל וע"ש שהאריך בזה:

כשמקפיד נגד קצת בנ"א ואין מקפיד נגד קצתם הוי הפקר לענייב וכ' לעשירים

אינו מקפי אינו מסגר הפקר

ולבבי לא כן ידמה והוא דדבר שאינו מקפיד עליו לאו מתורת הפקר אתינן עלה דהפקר ליתי' בחזרה וכמ"ש הרמב"ם פ"ב מגדרים דאסור לחזור מהפקר והחוזר בו עובר משום בל יחל דברו וכמ"ש הב"ח בטור ח"מ סי' ער"ג אא"כ יזכה בו מתורת הפקר וע"ש וא"כ אי נימא דבר שאינו מקפיד הוי הפקר א"כ יצטרך לחזור ולזכות בו וזה דבר זר:

כשיכול לחזור בו בינתיים אי"צ להפי

ולכן נראה דדבר שאינו מקפיד מתורת מתנה הוא דאינו מקפיד וחונן ונותן דבר מועט למי שיטול שלא מדעתו וכה"ג דהוי מתורת מתנה לא בעינן לכל אדם וכדתנן פ' לולב וערבה ומלמדים

יז. הנכנס לבית חבירו ולקח לו כלי או אוכל וכיוצא בהם וקידש בו אשה ובא בעל הבית אע"פ שאמר לו למה לא נתת לה דבר זה שהוא טוב ממה שנתת לה אינה מקודשת שלא אמר לו דבר זה [מז] אלא כדי שלא להתבייש עמו והואיל וקידש בממון חבירו שלא מדעת חבירו הרי זה גזל ואינה מקודשת ואם [מח] קדשה בדבר [מט] שאין בעל הבית מקפיד עליו כגון תמרה או אגוז ה"ז מקודשת מספק: הגה לורת שיוסב לגל כ"ס ונוטל חלקו וקידש בו הוי מקודשת (הגהות לכפסי):